

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně. Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce: **MARSERVIS, s.r.o.**, IČO: 468 86 061
sídlem Vančurova 341, 357 35 Chodov
zastoupený advokátem Mgr. Františkem Korbelem, Ph. D.
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **1) město Chodov**
sídlem Komenského 1077, 357 35 Chodov
2) Teplo Chodov, s. r. o., IČO: 05777003
sídlem U Porcelánky 1052, 357 35 Chodov
obě zastoupené advokátem JUDr. Vladislavem Bílkem
sídlem Čs. legií 143, 339 01 Klatovy

o žalobě proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 15. 11. 2023, č. j. 09901-314/2010-ERU,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, kterým Rada Energetického regulačního úřadu (dále jen „Rada ERÚ“), zamítla rozklad žalobce a potvrdila rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2023, č. j. 09901-291/2010-ERU, sp. zn. LIC-09901/2010-ERU, kterým žalovaný jako věcně příslušný správní orgán podle § 17 odst. 6 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl, že licence na rozvod tepelné energie č. 320101894, udělená žalobci rozhodnutím žalovaného č. j. P5529/2001/300 ze dne 21. 1. 2002 se ke dni nabytí právní moci rozhodnutí zrušuje.
2. Důvodem pro zrušení licence byla skutečnost, že žalobce nedisponoval vlastnickým nebo užívacím právem k energetickému zařízení, které mělo sloužit k výkonu licencované činnosti ve smyslu § 5 odst. 3 energetického zákona.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby rozhodnutí Rady ERÚ, jakož i prvostupňové rozhodnutí žalovaného zrušil.
4. Žalobce zaprvé namítá, že žalovaný nesprávně posoudil podmínku pro udělení, resp. zrušení licence dle § 5 odst. 3 energetického zákona. Žalovaný i Rada ERÚ toliko převzali závěry rozsudků civilních soudů, přičemž ale nezohlednili skutečnost, že v civilních řízeních nebyla dosud pravomocně vyřešena otázka vlastnictví k celému rozvodnému tepelnému zařízení. Tím zatížili napadená rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Zadruhé žalovaný řádně neodůvodnil, proč neprovedl žalobcem navrhované důkazy (odborný a znalecký posudek). Rada ERÚ toto pochybení nenapravila, zároveň rezignovala na vypořádání některých s tím souvisejících rozkladových námitek. Ve třetím žalobním bodu žalobce namítá, že Rada ERÚ postupovala v rozporu se závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 3. 2023, č. j. 62 A 89/2022-163, ohledně posouzení předběžné otázky dle § 57 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Rada ERÚ měla na žádost žalobce přerušit řízení o rozkladu. Začtvrté Rada ERÚ nedostatečně a nesprávně posoudila problematiku vlastnictví tepelných přípojek.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě, replika žalobce a další podání účastníků řízení

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě reagoval na vývoj civilních soudních řízení ohledně vlastnictví některých částí rozvodného tepelného zařízení. Žalobce byl v těchto řízeních neúspěšný. Civilní soudy dospěly k závěru, že rozvodné tepelné zařízení je třeba považovat za jedinou věc v právním smyslu. Byť to není uvedeno ve výrocích civilních rozsudků, logickým důvodem pro tyto závěry muselo být, že vlastníkem této jediné věci v právním smyslu je město Chodov. Žalovaný dále zmínil, že přestože se plně neztotožnil se závěrem rozsudku č. j. 62 A 89/2022-163 ohledně existence předběžné otázky, rozsudek respektoval a vydal ve věci rozhodnutí. Nakonec žalovaný upozornil na probíhající řízení o určení vlastnického práva k celému rozvodnému tepelnému zařízení, jež inicioval žalobce. Vyjádřil přesvědčení, že civilní soudy věc posoudí obdobným způsobem jako při rozhodování o části zařízení. Proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
6. Žalobce v replice nesouhlasí s tím, že by civilní soudy vystavěly svá rozhodnutí na východisku, že město Chodov vlastní celé rozvodové zařízení. Naopak se k tomuto vůbec nevyjadřovaly. Důvodem pro zamítnutí civilních žalob byl závěr, že rozvodné tepelné zařízení představuje jedinou věc v právním smyslu, a není tudíž možné vlastnit jeho jednotlivé části. Žalobce se začal domáhat určení vlastnictví až v návaznosti na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2023, č. j. 22 Cdo 2946/2021-1468 (rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na <https://rozhodnuti.nsoud.cz>).

Žalobce se neztotožňuje s žalovaným ani v hodnocení závěrů rozsudku č. j. 62 A 89/2022-163. Žalobce je dále toho názoru, že probíhající civilní řízení o určení vlastnického práva k celému rozvodnému zařízení představuje předběžnou otázku ve smyslu § 57 odst. 2 správního řádu. Toto řízení přitom nebylo v době podání projednávané žaloby skončeno, neboť se žalobce včas odvolal proti zamítavému rozsudku Okresního soudu v Sokolově ze dne 24. 10. 2023, č. j. 44 C 200/2023-94.

7. Osoby zúčastněné na řízení ve společném vyjádření odkázaly na závěry civilních soudů, z nichž podle nich vyplývá, že město Chodov disponuje vlastnickým právem k rozvodnému tepelnému zařízení. Prohlášením nájemní smlouvy z roku 1993 za absolutně neplatnou pak žalobce od samého počátku přestal splňovat podmínku pro udělení licence dle § 5 odst. 3 energetického zákona.
8. Žalobce v dalším vyjádření upozornil na nález Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2024, sp. zn. II. ÚS 2194/23, jímž bylo zrušeno usnesení Nejvyššího soudu č. j. 22 Cdo 2946/2021-1468 o odmítnutí žalobcova dovolání (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <https://nalus.usoud.cz>). Nejvyšší soud se tedy bude znovu zabývat otázkou, zda rozvodové zařízení je jedinou věcí v právním smyslu. Žalobce má za to, že výsledek tohoto posouzení může mít vliv i na řízení u krajského soudu, neboť v případě, že Nejvyšší soud dovolání vyhoví, nebude moci napadené rozhodnutí o zrušení licence obstát.
9. Ve druhém vyjádření osoby účastněné na řízení zdůraznily, že v nálezu ze dne 7. 9. 2024 Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti pouze částečně, neboť zrušil pouze usnesení Nejvyššího soudu, nikoliv už rozhodnutí nižších stupňů. Nevyhověl ani návrhu na odklad vykonatelnosti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 5. 2021, č. j. 25 Co 390/2020-1344. Žalobce v současné době nevede žádné řízení o určení vlastnických práv, s výjimkou vzájemné žaloby v rámci řízení o vyklizení předávacích stanic. Podle názoru osob zúčastněných na řízení žalovaný nemusel provádět znalecký posudek Ing. Miroslava Barunčáka ze dne 14. 6. 2019, pročež odkázaly na rozhodnutí civilních soudů, jež mají potvrdit, že znalecký posudek byl pořízen za účelem posouzení právní povahy rozvodného tepelného zařízení, nikoliv pro potřeby posouzení způsobu nabytí vlastnických práv k zařízení či jeho částem. Obdobné platí i pro odborné vyjádření. Nemají tedy žádnou relevanci pro posouzení podmínek dle § 5 odst. 3 energetického zákona. Vzhledem k tomu, že žalobce opakovaně neuspěl se svými žalobami u civilních soudů, mají osoby zúčastněné na řízení taktéž za to, že žalovaný nebyl povinen řízení o rozkladu přerušit. Žalobce doposud nedoložil žádný důkaz svědčící o tom, že disponuje vlastnickým či užívacím právem k zařízení či jeho částem. Jestliže platí, že pro přiznání licence musel žalobce disponovat vlastnickým či užívacím právem k zařízení jako celku, nemůže výsledek civilních řízení o určení vlastnictví k části zařízení ovlivnit výsledek správního řízení.

IV. Posouzení věci soudem

10. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí Rady ERÚ, jakož i předcházející rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jejich vydání, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

IV. a) Nepřezkoumatelnost

11. Krajský soud se předně zabýval námitkou žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti napadeného a prvostupňového rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že by se jí musel zabývat z úřední povinnosti i nad rámec uplatněných žalobních námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35). Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí prostě nelze věcně přezkoumat. Takové rozhodnutí by bylo nutno zrušit pro nepřezkoumatelnost, která může nastat buď pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků

uvádí jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný).

12. Žalobce nepřezkoumatelnost konkrétně shledává v nedostatku rozhodných důvodů, neboť podle něj v napadeném rozhodnutí absentuje i) posouzení vlastnického práva k energetickému zařízení jako celku; ii) odůvodnění neprovedení důkazů znaleckým a odborným posudkem; iii) vypořádání s rozkladovými námitkami, iv) posouzení vlivu zrušení licence na tepelné přípojky.
13. Krajský soud se s námitkou nepřezkoumatelnosti neztotožňuje, neboť má za to, že napadené rozhodnutí je dostatečným a srozumitelným způsobem odůvodněné. Rada ERÚ se na stranách 8 až 12 napadeného rozhodnutí věnovala otázce vlastnického práva k energetickému zařízení, přičemž odůvodnila, proč a jak vycházela z rozhodnutí civilních soudů. Na straně 13 napadeného rozhodnutí Rada ERÚ taktéž uvedla, proč neprovedla důkaz odborným a znaleckým posudkem. Stran nevypořádání některých rozkladových námitek krajský soud konstatuje, že napadené rozhodnutí obsahuje ucelenou argumentační strukturu, v níž Rada ERÚ vyložila, z jakých důvodů byla licence zrušena. Na stranách 13 a 14 napadeného rozhodnutí pak Rada ERÚ reagovala i na žalobcovu argumentaci ohledně tepelných přípojek.

IV. b) Otázka vlastnického práva k energetickému zařízení

14. Jednu z podmínek pro udělení licence na výrobu tepelné energie stanovuje § 5 odst. 3 energetického zákona takto: *[f]yzická nebo právnická osoba žádající o udělení licence je povinna doložit vlastnické nebo užívací právo k energetickému zařízení, které má sloužit k výkonu licencované činnosti. Není-li žadatel o licence vlastníkem energetického zařízení, je povinen doložit i souhlas vlastníka energetického zařízení s jeho použitím k účelům vymezeným tímto zákonem, a to nejméně po dobu, na kterou má být licence udělena.*
15. Žalobci byla dne 21. 1. 2002 udělena licence č. 320101894 pro výrobu tepelné energie. Splnění podmínky dle § 5 odst. 3 energetického zákona žalobce prokázal nájemní smlouvou ze dne 23. 12. 1993 uzavřenou mezi městem Chodov a žalobcem. V rozsudku ze dne 10. 3. 2010, č. j. 25 Co 300/2008-254, Krajský soud v Plzni prohlásil nájemní smlouvu za absolutně neplatnou. Žalovaný z toho důvodu zahájil z moci úřední řízení o zrušení licence dle § 10 odst. 2 písm. a) energetického zákona.
16. Žalovaný řízení o zrušení licence přerušoval, neboť paralelně probíhal občanskoprávní spor mezi žalobcem a městem Chodov ohledně určení vlastnického práva k některým částem energetického zařízení. Krajský soud v Brně však v rozsudku ze dne 23. 3. 2023, č. j. 62 A 89/2022-163, o ochraně proti nečinnosti žalovanému uložil, aby vydal rozhodnutí. Žalobce i žalovaný podali proti rozsudku kasační stížnosti. Protože ale Nejvyšší správní soud nepřiznal kasačním stížnostem odkladný účinek, žalovaný a Rada ERÚ v mezidobí vydali prvostupňové a následně i napadené rozhodnutí, jimiž zrušili žalobcovu licenci.
17. Nejvyšší správní soud nicméně rozsudkem ze dne 25. 6. 2024, č. j. 3 As 49/2023-87, zrušil rozsudek č. j. 62 A 89/2022-163. Uvedl sice, že krajský soud *správně* konstatoval, že občanskoprávní řízení je relevantní pro správní řízení vedené u žalovaného, a že byl dán důvod pro přerušení řízení dle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu. Krajský soud však měl ve zrušeném rozsudku pochybit v tom, že překročil svoji věcnou působnost ve vztahu k nečinnostní žalobě. Dospěl totiž k závěru, že „*pokud žalobce vede občanskoprávní spor o svém tvrzeném vlastnickém právu k části rozvodů tepelné energie, nemá to význam pro správní řízení, neboť musí mít vlastnické či užívací právo k těmto zařízením jako k celku*“. Tím ale podle Nejvyššího správního soudu zkoumal 62. senát krajského soudu rozsah hmotněprávních podmínek pro zrušení licence, což mu nepříslušelo. Byť Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek č. j. 62 A 89/2022-16, předeslal, že jde do určité míry o „akademický spor“, neboť důvod přerušení správního řízení odpadl; Nejvyšší soud totiž ve věci již rozhodl usnesením ze dne 25. 5. 2023, č. j. 22 Cdo 2946/2021–1468, jímž dovolání žalobce odmítl.

18. Z uvedeného si činí krajský soud dílčí závěr, že žalovaný nebyl ve správním řízení nečinný a řízení správně přerušil do vyřešení předběžné otázky ohledně vlastnického práva k rozvodnému zařízení (či jeho částem). V důsledku rozsudku č. j. 62 A 89/2022-163 byl však povinen vydat rozhodnutí ve věci samé.
19. Žalovaný přitom stále zastával názor o existenci předběžné otázky řešené před civilními soudy ohledně vlastnictví a povahy rozvodného zařízení, neboť „[p]okud by totiž bylo určeno, že jde o jedinou nedělitelnou věc, nemohl by Energetický regulační úřad rozhodnout o změně licence účastníka řízení, ale mohl by toliko zastavit řízení o zrušení licence v případě, že by byl vlastník celého rozvodného zařízení účastník řízení, nebo licenci zrušit, pokud by vlastníkem tohoto zařízení nebyl (s tím, že by neprokázal ani uživateli právo k tomuto zařízení). Naopak v případě, že by se jednalo o samostatné části, které tvoří rozvodné zařízení, nebyl by vyloučen odlišný vlastnický režim k těmto částem, a pokud by účastník řízení v řízení o určení některých částí rozvodného zařízení se svým nárokem uspěl, nebylo by namísto licenci jako celek zrušit, ale rozhodnout o její změně. V případě, že by soudy nakonec dospěly k závěru, že dotčené části rozvodného zařízení mohou mít samostatný vlastnický režim, ale vlastníkem vymezených částí není účastník řízení, v takovém případě by bylo rovněž namísto rozhodnout o zrušení licence“. Jak však uvedl Nejvyšší správní soud, vydáním usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2023, č. j. 22 Cdo 2946/2021–1468, byla ona předběžná otázka vyřešena.
20. Krajský soud vychází ze skutkového a právního stavu v době rozhodování Rady ERÚ (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rada žalovaného v napadeném rozhodnutí uvedla, že Nejvyšší soud potvrdil názor Okresního soudu v Sokolově (rozsudek ze dne 14. 8. 2020, č. j. 16 C 40/2010-1240) a Krajského soudu v Plzni (rozsudek ze dne 19. 5. 2021., 25 Co 390/2020-1344), že rozvodné tepelné zařízení představuje jedinou věc v právním smyslu. Rada ERÚ dále z jednotlivých pasáží rozhodnutí civilních soudů dovozuje, že předběžná otázka ohledně vlastnictví rozvodného zařízení (či jeho částí) byla rozhodnuta v neprospěch žalobce. S tímto závěrem se krajský soud ztotožňuje. Uvedená rozhodnutí se týkají žaloby žalobce na určení vlastnictví k předávacím stanicím, potrubním rozvodným tepelným zařízením primárního horkovodního vedení a bezkanálového sekundárního teplovodního vedení, které měl žalobce opravit či vytvořit za doby platnosti nájemní smlouvy s městem Chodov (později prohlášené za absolutně neplatnou). Žalobce byl se svojí žalobou neúspěšný. Žalobce byl neúspěšný i s žalobou na určení vlastnictví k celému rozvodnému tepelnému zařízení, kterou podal v návaznosti na závěr civilních soudů, že jde o jedinou věc v právním smyslu (rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 24. 10. 2023, č. j. 44 C 200/2023-94). Jak upozornila Rada ERÚ v napadeném rozhodnutí, rozsudek č. j. 44 C 200/2023-94 nebyl v době jejího rozhodování pravomocný, vzhledem k předchozím závěrům civilních soudů ovšem bylo lze očekávat, že žalobce bude s případným odvoláním taktéž neúspěšný. Krajský soud k tomu doplňuje, že žalobce vzal dne 4. 4. 2024 žalobu zpět, Krajský soud v Plzni proto dle § 96 odst. 1 a 2 o. s. ř. zrušil rozsudek č. j. 44 C 200/2023-94 (usnesení ze dne 9. 4. 2024, č. j. 64 Co 5/2024-162).
21. Při posuzování splnění podmínky pro udělení licence dle § 5 odst. 3 energetického zákona tedy měla Rada ERÚ zaprvé potvrdit, že nájemní smlouva ze dne 23. 12. 1993, prostřednictvím které žalobce splnění této podmínky původně prokazoval, byla absolutně neplatná. Zadruhé pak byla i vyřešena předběžná otázka, která mohla podle názoru žalovaného ovlivnit to, zda by měla být žalobcova licence zrušena či změněna. V době rozhodování Rady ERÚ bylo civilními soudy potvrzeno, že žalobce nenabyl vlastnické právo k tepelným rozvodům či předávacím stanicím, jež vybudoval či zmodernizoval, resp. že tyto byly součástí rozvodného tepelného zařízení jako jediné věci v právním smyslu. Žalobce tedy ve správním řízení neprokázal, že po zrušení nájemní smlouvy nabyl nějakým jiným způsobem vlastnická či uživatelská práva k licencovanému rozvodnému tepelnému zařízení (či alespoň k jeho části). Přestal tedy splňovat podmínku dle § 5 odst. 3 energetického zákona. Shora uvedené podmínky (jakož i další zákonem stanovené podmínky) musí být přitom splněny po celou dobu výkonu licencované činnosti. V opačném případě žalovaný licenci podle § 10 odst. 2 písm. a) energetického zákona zruší (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2017, č. j. 1 As 254/2017-47).

22. Nelze současně souhlasit s žalobcem, že Rada ERÚ měla posuzovat, zda žalobce není vlastníkem celého rozvodného tepelného zařízení. Bylo na žalobci, aby poté, co pozbyl původní titul pro užívání rozvodného tepelného zařízení (nájemní smlouvu), prokázal splnění této podmínky jiným způsobem. Žalobce inicioval civilní řízení o určení vlastnického práva k některým součástem rozvodného tepelného zařízení. Argumentaci ohledně jeho domnělého vlastnického práva k rozvodnému tepelnému zařízení jako celku vznesl až v návaznosti na svůj neúspěch v civilním řízení a na názor civilních soudů, že v případě předmětného tepelného zařízení jde o jedinou věc v právním smyslu. Žalovanému ani Radě ERÚ však nepříslušelo toto hodnotit, zvláště v situaci, kdy žalobce sám podal k civilnímu soudu žalobu na určení vlastnictví k celému rozvodnému tepelnému zařízení, kterou Okresní soud v Sokolově zamítl v rozsudku ze dne 24. 10. 2023, č. j. 44 C 200/2023-94. Za daného skutkového stavu měla Rada ERÚ za prokázané, že v době jejího rozhodování žalobce nedisponoval platným vlastnickým či užívacím právem k licencovanému zařízení. Oprávněně vycházela z v té době pravomocných rozhodnutí civilních soudů, které žalobě žalobce na určení jeho vlastnického práva nevyhověly. O zrušení licence podle § 10 odst. 2 písm. a) energetického zákona tak Rada ERÚ rozhodla v souladu se zákonem a na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu.
23. Žalobní argumentace, v níž žalobce namítá, že Rada ERÚ měla z důvodu jím podaného odvolání proti rozsudku č. j. 44 C 200/2023-94, přerušit správní řízení z důvodu zodpovězení předběžné otázky, zda žalobce není vlastníkem celého rozvodného tepelného zařízení, působí krajskému soudu účelově. Za situace, kdy zde byla rozhodnutí civilních soudů, včetně usnesení Nejvyššího soudu, jenž opakovaně potvrzovala, že žalobci nesvědčilo vlastnické právo k částem či součástem rozvodného tepelného zařízení, nebylo přiměřené požadovat po Radě ERÚ, aby znovu přerušila řízení. Jestliže již civilní soudy v době rozhodování Rady ERÚ potvrdily, že žalobci takové právo nesvědčí, o to méně pravděpodobně vyznívala šance žalobce, že v civilním řízení prokáže vlastnické právo k celému rozvodnému tepelnému zařízení. Stále totiž dovozoval vznik svého práva ze skutečnosti, že jako nájemce zařízení opravoval a obměňoval. Vlastníkem původního rozvodného tepelného zařízení v roce 1993 musel být jeho pronajímatel – město Chodov. Rada ERÚ tedy nepochybila, když správní řízení nepřerušila. Nelze taktéž odhlížet od toho, že správní řízení trvalo více jak 14 let, jeho neustálé přerušování z důvodu snah žalobce o ochranu svých majetkových práv v občanskoprávních řízeních nemohlo být nekonečné.

IV. c) Nález Ústavního soudu a navazující vývoj

24. Výše uvedené je však krajský soud nucen konfrontovat s dalším posunem v občanskoprávním řízení, který se udál po vydání napadeného rozhodnutí Rady ERÚ. Ústavní soud totiž k ústavní stížnosti žalobce v nálezu ze dne 7. 9. 2024, sp. zn. II. ÚS 2194/23, zrušil usnesení Nejvyššího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ústavní soud dospěl k závěru, že Nejvyšší soud se nevypořádal s dovolací námitkou ohledně souladu s judikaturními závěry ohledně povahy vodovodního řádu jako věci v právním smyslu (bod [29] nálezu). Dále měl Nejvyšší soud pochybit v odůvodnění nepřiléhavosti judikatury o právní povaze kanalizační přípojky (bod [30] nálezu). Nejvyšší soud se tedy bude znovu zabývat dovoláním žalobce.
25. Jak krajský soud uvedl výše, při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Fixace přezkumu napadeného rozhodnutí do minulosti je výrazem přezkumné (kontrolní) povahy správního soudnictví, neboť řízení před správními soudy není pokračováním správního řízení. Pravidlo § 75 odst. 1 s. ř. s. však nelze aplikovat bezvýjimečně. Judikatura dovodila z tohoto pravidla výjimky, a to jak v případě pozdější změny právního stavu, tak i v situaci pozdějších změn skutkového stavu (viz příklady uvedené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 6 As 211/2017-88).
26. Pro nyní posuzovanou věc je relevantní větev judikatury v případech, kdy v důsledku později vydaného rozhodnutí vzniknou důvodné pochybnosti o tom, zda správní orgán ve svém Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků

rozhodnutí vycházel ze skutečného stavu věci (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2007, č. j. 4 As 58/2006-94). V takových případech nelze odhlížet od pravidla § 52 odst. 2 s. ř. s., podle kterého je soud „*vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. O jiných otázkách si soud učiní úsudek sám; je-li tu však rozhodnutí o nich, soud z něj vychází*“. Je-li zde tedy takové rozhodnutí, nemůže k němu soud nepřihlízet a odvolávat se na to, že bylo vydáno po právní moci přezkoumávaného rozhodnutí.

27. Pozdější judikatura (i s odkazem na odbornou literaturu) však zdůraznila, že jde stále o úzce vymezenou výjimku: „*[v]ycházet z rozhodnutí vydaného po právní moci přezkoumávaného rozhodnutí tedy bude připadat v úvahu zejména tehdy, jsou-li závěry z něj plynoucí způsobilé zpochybnit důvody, pro které bylo v přezkoumávaném rozhodnutí rozhodnuto v neprospěch účastníka řízení*“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2024, č. j. 2 As 321/2023-76, bod [27]; ze dne 30. 10. 2024, č. j. 2 As 57/2024-35, body [26 a 27]). Lze pak zmínit několik případů, kdy soudy výjimku aplikovaly. Přihlídlly např. ke zrušení trestních rozsudků v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu, neboť trestní rozsudky byly původně důvodem pro nařízení obnovy správního řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2024, č. j. 7 As 146/2023-48); nebo zrušení trestních rozsudků Nejvyšším soudem, kdy tyto rozsudky sice v obecné rovině neovlivnily rozhodnutí finančních úřadů o porušení rozpočtové kázně, zároveň ale představovaly důležitý pramen, o němž finanční úřady své závěry opřely (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Afs 104/2023-59).
28. Z výše uvedeného krajskému soudu vyplývá, že musí vycházet z nálezů Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2194/23, vydaném po právní moci napadeného rozhodnutí. Civilní soudy rozhodovaly předběžnou otázku, na jejímž vyřešení záviselo vydání rozhodnutí žalovaného, což potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 49/2023-87. Prvostupňové i napadené rozhodnutí současně na rozhodnutí civilních soudů odkazovala a z jejich závěrů významně vycházela. Zrušení usnesení Nejvyššího soudu citovaným nálezem proto v projednávaném případě jistě představuje prolomení pravidla dle § 75 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud tedy při posouzení otázky, zda žalobce i po nálezů Ústavního soudu stále nesplňoval podmínku dle § 5 odst. 3 energetického zákona [jako důvod pro zrušení jeho licence dle § 10 odst. 2 písm. a) energetického zákona], bude vycházet z nálezů Ústavního soudu jako rozhodnutí o *jiné otázce* dle § 52 odst. 2 věta druhá s. ř. s. Krajský soud se navíc v souladu s principem plné jurisdikce musí „vžít“ do postavení Rady ERÚ a provést komplexní úvahu, kterou by po vydání citovaného nálezů Ústavního soudu, avšak ještě v době rozhodování o napadeném rozhodnutí, prováděla sama Rada ERÚ (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2020, č. j. 6 Afs 176/2019-31, bod [35]).
29. Jinými slovy, krajský soud nemůže odhlédnout od dalšího vývoje v občanskoprávním řízení, tj. od úspěchu ústavní stížnosti žalobce a pokračování v dovolacím řízení. Nejvyšší soud, vázán právním názorem Ústavního soudu, se bude znovu zabývat právní otázkou, zda je rozvodné tepelné zařízení jedinou věcí v právním smyslu, když se skládá z předávacích stanic, primárních rozvodů a sekundárních rozvodů tepelné energie, a zda se při posouzení této otázky Krajský soud v Plzni neodchýlil od judikatury Nejvyššího soudu. Krajský soud zároveň zvažoval, zda soudní řízení do nového rozhodnutí Nejvyššího soudu nepřerušit. Avšak vzhledem k tomu, že správní žalobě přiznal odkladný účinek, a k tomu, že smyslem řízení o zrušení licence je ochrana veřejného zájmu na poskytování energetických služeb, se pro přerušování řízení nerozhodl.
30. Skutečnost, že soud při posouzení určité otázky *vychází* z jiného rozhodnutí o této otázce, ještě neznámá, že převezme samotný závěr posouzení této otázky, aniž by se jí sám jakkoli zabýval (tak to má učinit pouze v případech uvedených v § 52 odst. 2 věta první s. ř. s., tj. pokud by se jednalo o otázku, zda byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, případně otázku osobního stavu). Při jejím vypořádání však postupuje v souladu s rozhodnutím, ze kterého vychází, případně patřičně zdůvodní, proč zhodnotil věc odlišně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 1 As 42/2024-67, bod [34]). Úkolem krajského soudu přitom není vyřešit všechny

otázky, jež jsou předmětem občanskoprávního řízení, ale pouze posoudit, zda případná rozhodnutí civilních soudů ovlivní přezkum napadeného rozhodnutí. Krajský soud na základě níže uvedeného konstatuje, že přestože Nejvyšší soud bude opětovně rozhodovat o předběžné otázce, na zákonnosti závěrů Rady ERÚ ohledně nesplnění podmínky dle § 5 odst. 3 energetického zákona žalobcem to nic nemění. Krajský soud je přesvědčen, že žalobce splnění této podmínky neprokázal, Rada ERÚ tedy správně zrušila jeho licenci.

31. V licenci č. 320101894 ze dne 21. 1. 2002 jsou vymezena území, na něž se licence vztahuje. Je však nesporné, že úplný rozsah rozvodného tepelného zařízení tam není popsán, a to včetně všech objektů a zařízení, k nimž si žalobce nárokuje vlastnické právo. Ucelený obraz o skutečném rozsahu zařízení lze však učinit ze závěrů civilních soudů, jež rozhodovaly o žalobě na určení vlastnictví. Při vymezení předmětu žaloby pak Krajský soud v Plzni v rozsudku č. j. 25 Co 390/2020, bod [4] uvedl, že „[v] *geometrických plánech dále účastníci označili celou soustavu systému centrálního zásobování teplem města Chodova, kdy na jednom z těchto plánů je systém vyznačen jako celek a na dalších jsou vyznačeny sporné úseky. Takovýto záznam vedení rozvodů žádnou ze stran nebyl rozporován. Mezi účastníky nebylo sporu v obecném popisu předmětu žaloby*“. Odkázat lze taktéž na přílohy č. 9 a č. 10 znaleckého posudku a na přílohu č. 1 doplnění znaleckého posudku z ledna 2020 (příloha č. 09901-279-2010-ERU), jež obsahují mapové záznamy primárních a sekundárních rozvodů tepelné energie, včetně označení sporných částí. Ze sumarizace délek rozvodů, provedené ve znaleckém posudku, vyplývá, že žalobce se domáhá vlastnického práva k 47,65 % délky primárních rozvodů, všem armaturám (ventilům, klapkám apod.), 86,62 % délky sekundárních rozvodů. Krajský soud současně vychází z předpokladu, že spor mezi žalobcem a osobami zúčastněnými na řízení primárně nezávisí na tom, jaké objekty vůbec tvoří rozvodné tepelné zařízení, ale na tom, kdo z nich k nim disponuje vlastnickým právem. Ostatně motivace žalobce i osoby zúčastněné na řízení č. 2 jsou totožné – udržení či přiznání licence na dodávání tepelné energie pro město Chodov.
32. Pokud navíc po novém posouzení Nejvyšším soudem znovu obстоjí závěr civilních soudů, že rozvodné tepelné zařízení je samostatnou věcí v právním smyslu, tak je zřejmé, že žalobce znovu nebude úspěšný s žalobou na určení vlastnictví k objektům, jejichž oddělením by se snížila funkční hodnota rozvodného tepelného zařízení. Rozvodné tepelné zařízení pak bylo jako celek či soubor zařízení pronajato žalobci k užívání městem Chodov. Byť byla nájemní smlouva prohlášena za absolutně neplatnou, není sporné, že rozvodné tepelné zařízení pronajímalo město Chodov jako jeho vlastník. V takovém případě tedy žalobce neprokáže splnění podmínky dle § 5 odst. 3 energetického zákona.
33. I kdyby Nejvyšší soud překonal závěr civilních soudů, že je rozvodné tepelné zařízení samostatnou věcí v právním smyslu, má krajský soud za to, že předběžná otázka vlastnictví k části rozvodného tepelného zařízení bude vyřešena v neprospěch žalobce. Civilní soudy totiž s odkazem na § 135b občanského zákoníku z roku 1964, účinného v době tvrzeného nabytí vlastnického práva, setrvale argumentují, že žalobce nebyl v době provádění oprav a změn rozvodného tepelného zařízení v dobré víře, neboť stále vycházel ze smluvních ujednání smlouvy o nájmu (byť tato byla následně shledána neplatnou). Věděl tedy, že tak činí k majetku jiného a v důsledku následné neplatnosti předmětné smlouvy se mu nemůže dostat výhodnějšího postavení (viz rozsudek Okresního soudu v Sokolově č. j. 16 C 408/2010-1240, bod [17]). Žalobce se taktéž původně nedomáhal určení vlastnického práva k vybudovaným a rekonstruovaným objektům, ale určení, že nájemní vztah trvá (rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 3. 2010, 25 Co 300/2008-254). O absenci dobré víry žalobce vypovídá i skutečnost, že smluvní strany uzavřely k neplatné nájemní smlouvě dodatek, že nájemcem (žalobcem) nově vybudovaná díla na zařízení budou úplatně převedena do vlastnictví pronajímatele – města Chodov (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni, č. j. 25 Co 390/2020-1344, bod [29]). Krajský soud si je vědom, že k ujednání se vázaly i další smluvní podmínky, přesto je zřejmé, že žalobce nemohl v dobré víře očekávat, že by vybudováním nových děl souvisejících s pronajatým zařízením k nim mohl nabýt vlastnické právo. Na podporu uvedeného lze uvést, že ve zrušeném usnesení č. j. 22 Cdo 2946/2021-1468 tuto argumentaci potvrdil i Nejvyšší soud:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků

„[o] všem i kdyby takto bylo možno vlastnické právo nabytí zpracováním stavby, pak by chyběl pro nabytí vlastnického práva zpracovatele předpoklad, že zpracovatel byl v dobré víře (§ 135b) obč. zák.]. Žalobkyně totiž věděla, že rozvodné tepelné zařízení není její a v řízení neryšlo najevo, že by měla platný právní důvod opravňující ji k přepracování věci“. Ústavní soud se pak v nálezu k této argumentaci vůbec nevyjadřoval.

34. Pro posouzení otázky, zda žalobce může prokázat splnění podmínky dle § 5 odst. 3 energetického zákona, krajský soud v souladu s § 52 odst. 2 s. ř. s. vychází z rozsudků Okresního soudu v Sokolově č. j. 16 C 408/2010-1240 a Krajského soudu v Plzni č. j. 25 Co 390/2020-1344, z nichž vyplývá, že ať už bude rozvodné tepelné zařízení samostatnou věcí v právním smyslu či nikoliv, žalobce k němu nebo k jeho části nemohl nabyt vlastnické právo z důvodu absence dobré víry při zpracování cizí věci.

IV. d) Neprovedení navržených důkazů

35. Krajský soud se taktéž neztotožňuje s žalobní námitkou, že Rada ERÚ nedostatečně odůvodnila neprovedení důkazu znaleckým a odborným posudkem. Oba posudky jsou přílohou správního spisu.
36. Odborný posudek ze dne 20. 11. 2020 se zabývá právní povahou předávací stanice a sekundárních tepelných rozvodů. Autoři odborného posudku dospěli k závěru, že v době vzniku těchto objektů šlo o samostatné věci v právním smyslu, a že jde o samostatné věci v právním smyslu i lege lata.
37. Znalecký posudek a jeho doplnění (č. 09901-279-2010-ERU-3) se zaměřuje na zodpovězení otázek stran funkční oddělitelnosti tepelných rozvodů, k nimž si vlastnické právo nárokuje žalobce, od rozvodů, k nimž si nárokuje vlastnické právo město Chodov.
38. Krajský soud konstatuje, že jak odborný, tak znalecký posudek nepředstavují doklady prokazující žalobcovo vlastnické nebo užívací právo k energetickému zařízení ve smyslu § 5 odst. 4 písm. e) energetického zákona. Oba posudky obsahují sice argumentaci, kterou žalobce použil v civilních řízeních na podporu svého tvrzení, že nabyt vlastnické právo k části či součásti rozvodného tepelného zařízení, sami o sobě však neprokazují, jakým způsobem žalobce své vlastnické právo nabyt. Žalovaný ani Rada ERÚ proto nebyli povinni se posudky blíže zabývat, neboť neprokazovaly splnění podmínky dle § 5 odst. 3 energetického zákona jako stěžejní otázky správního řízení.
39. Krajský soud současně doplňuje, že v době vydání napadeného rozhodnutí zde byl pravomocný rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 5. 2021, č. j. 25 Co 390/2020-1344, který zastával právní závěr ohledně povahy rozvodného tepelného zařízení jako jediné věci v právním smyslu, tedy protichůdný tomu v odborném posudku. Žalobce ve správním řízení předkládal důkaz, jímž se snažil prokázat tvrzení, jež bylo v rozporu se závazným právním názorem pro žalovaného, neboť se jednalo o předběžnou otázku dle § 57 správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 49/2023-87, bod [33]).

IV. e) Tepelné přípojky

40. Žalobce má taktéž za to, že žalovaný a Rada ERÚ ve svých rozhodnutích nepostavili na jisto, jaký vliv má zrušení licence na vlastnictví tepelné přípojky.
41. Rada ERÚ na tuto rozkladovou námitku reagovala argumentem, že by bylo nepřiměřené, aby pouze z důvodu nevyjasněné otázky o povaze tepelné přípojky nebylo možné rozhodnout o zrušení licence, pokud žalobce nesplňuje podmínky pro její udělení. Rada ERÚ současně upozornila, že ustanovení § 79 odst. 2 energetického zákona, účinného do 31. 12. 2015, vlastnictví tepelné přípojky vůbec neřešilo.
42. Dle § 2 odst. 2 písm. c) bod 11. energetického zákona se v teplárenství rozumí rozvodným tepelným zařízením zařízení pro dopravu tepelné energie tvořené tepelnými sítěmi, předávacími stanicemi a tepelnými přípojkami; předávací stanice nebo tepelná přípojka jsou částí rozvodného tepelného

zařízení v případě, že k nim má distributor tepelné energie vlastnické nebo užívací právo; částí rozvodného tepelného zařízení jsou s ním související řídicí a zabezpečovací systémy a systémy přenosu dat.

43. Dle § 2 odst. 2 písm. c) bod 15. energetického zákona je tepelnou přípojkou část tepelné sítě, která umožňuje dodávku tepelné energie pouze pro jeden objekt.
44. Dle § 79 odst. 2 energetického zákona je vlastníkem tepelné přípojky nebo předávací stanice ten, kdo ji zřídil, není-li dohodnuto jinak.
45. Dle § 79 odst. 2 energetického zákona, účinného do 31. 12. 2015, začíná tepelná přípojka na zdroji tepelné energie nebo odbočením od rozvodného tepelného zařízení a končí vstupem do odběrného tepelného zařízení.
46. Dle § 79 odst. 3 energetického zákona, účinného do 31. 12. 2015, zajišťuje opravy a údržbu tepelné přípojky její vlastník.
47. Dle § 79 odst. 4 energetického zákona, účinného do 31. 12. 2015, je dodavatel povinen za úhradu tepelnou přípojkou provozovat, udržovat a opravovat, pokud o to její vlastník požádá.
48. Žalobní námitka je nedůvodná. Krajský soud předně nesouhlasí s tvrzením žalobce, že by z citovaných ustanovení energetického zákona, účinného v době rozhodování Rady ERÚ, *jistě* vyplývalo, že tepelné přípojky vybudované žalobcem i po zrušení licence byly stále v jeho vlastnictví. V období, kdy žalobce splňoval podmínky pro udělení licence, tj. do právní moci rozsudku prohlášujícího nájemní smlouvu k rozvodnému tepelnému zařízení za absolutně neplatnou, nebyl účinný § 79 odst. 2 energetického zákona v současném znění, tepelné přípojky vybudované v tomto období se tedy nestávaly vlastnictvím toho, kdo je zřídil (pokud nebylo dohodnuto jinak). Rada ERÚ současně správně uvedla, že z důvodu absence užívacího či vlastnického práva žalobce k rozvodnému tepelnému zařízení nebylo důvodné, aby licenci žalobci ponechala pouze na tepelné přípojky, když pouze pomocí nich nelze provádět licencovanou činnost.

V. Závěr a náklady řízení

49. Krajský soud proto na základě výše uvedeného žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
50. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta) a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročez mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Nadto žalovaný náhradu nákladů řízení ani nepožadoval.
51. O náhradě nákladů osob zúčastněných na řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobám zúčastněným na řízení soud plnění žádné povinnosti neuložil, krajský soud jim náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jim v souvislosti s plněním povinnosti, uložené soudem, žádné náklady nevznikly, a na náhradu jiných nákladů řízení ze zákona nárok nemají.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být

stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. února 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu